

Aantal 'robuuste' aardappelrassen bleken in 2021 minder robuust!!

*In 2021 bleken 3 van de 6 zogenaamde robuuste aardappelrassen toch gevoelig voor aardappelziekte op het loof. Dit waren de rassen Alouette, Carolus en Levante. De resistentie tegen aardappelziekte (*Phytophthora infestans*) lijkt dus doorbroken, wat erg jammer is. Gelukkig bleven de knollen van deze rassen wel gezond. Dit kwam naar voren in het 2e jaar van een rassendemo op ons complex.*

Het loof van twee middenvroeg rassen Twinner en Twister, stierf vroeg af, zodat geen aantasting vastgesteld kon worden. Ook het late ras Sarpo Mira bleef vrij van loofaantasting. De knollen van deze laatstgenoemde rassen bleven ook gezond.

In 2020 bleven alle rassen bleven vrij van aardappelziekte, Nu was 2020 geen hevig jaar voor aardappelziekte, maar andere, gevoelige rassen werden op ons complex in juli en augustus wel aangetast.

Levante, een nieuw aardappelras, handhaafde zijn goede opbrengst van 2020 ook in 2021. Daarmee kwam het gemiddeld boven alle andere rassen uit. Levante is door 6 mede tuinders gekookt gegeten. De smaak werd alom als goed beoordeeld. Wel werden er in de teelt het 2e jaar enkele virusplanten gevonden.

De nieuwe rassen Twinner en Twister hadden in het eerste jaar een lage opbrengst. In 2021 herstelde de opbrengst van Twister zich. Dit ras is vroeg, waardoor het al oogstbaar is voordat er eventueel aardappelziekte optrad. Wellicht een ras dat perspectief biedt, temeer daar de smaak ook goed is.

In 2020 en 2021 zijn 6 rassen met resistentie tegen aardappelziekte (*Phytophthora. infestans*) onderling vergeleken in een demoteelt op ons complex.

In de demoteelt zaten 3 nieuwe rassen: (Levante, Twinner en Twister) en 3 al langer bekende rassen (Carolus, Alouette en Sarpo Mira).

*De resultaten van deze demoteelt in enkelvoud met een beperkt aantal planten gedurende 2 jaar moeten met de nodige **voorzichtigheid** gebruikt worden. Pas veeljarige proeven op meerdere proefplaatsen geven een echt betrouwbaar beeld.*

Zo was 2020 een droog en warm jaar, waarin de middenvroeg rassen een lage opbrengst lieten zien. Het jaar 2021 was veel vochtiger, waarbij de middenvroeg rassen wel goed konden uitgroeien en een betere opbrengst gaven. Los van jaarinvloeden zijn aspecten als vroegheid, knolvorm, schilkleur en vleeskleur betrouwbare eigenschappen.

Aardappelziekte

Volgens de kwekers zijn dit allen zogenaamde 'robuuste' rassen, waarvan zowel het blad als de knol **niet** door *Phytophthora. infestans* zouden worden aangetast.

In het warme jaar 2020 bleef aardappelziekte lang uit, en werd bij de al deze rassen **geen** aantasting gevonden.

Hoe anders was het jaar 2021, waar de aardappelziekte op ons complex vroegop 10 juli inviel. Ook in de rassen Levante, Carolus en Alouette werd *aardappelziekte op het blad* gevonden. Toen is het blad van deze rassen direct verwijderd. Bij het oogsten werden geen *Phytophthora* zieke knollen gevonden.

Bij de middenvroeg rassen Twinner en Twister was het loof door rijpheid al afgestorven voordat aardappelziekte uitbrak. Bij deze rassen is dus op het loof geen *Phytophthora* gevonden, maar ook niet op de knol.

Hoe geteeld?

Het pootgoed van de nieuwe rassen is in 2021 geleverd door het aardappelveredelingsbedrijf

Jalving uit Wezup. Voor 2020 zijn poters uit de oogst 2021 genomen, zodat het het plantmateriaal van dezelfde oorsprong bleef. Het pootgoed is goed voorgekiemd.

Er is beide jaren begin april geplant op 75 *33 cm op gespit land. Per ras zijn 10 poters gezet. naast elkaar in enkelvoud. Bemest is met ondergespitte koemest en groenbemester gele mosterd. Er is in 2020 twee keer licht bij bemest met kalkammonsalpeter (2 keer 15 kg per ha) en in 2021 1 keer 15 kg per ha. Er is geen chemische bestrijding tegen ziekten of plagen uitgevoerd. Wel kwamen er beide jaren Coloradokevers voor in het gewas. De larven en kevers daarvan zijn steeds nauwgezet handmatig verwijderd.

Teeltverloop.

Het seizoen 2020 kenmerkte zich door een nat voorjaar tot 15 maart, gevolgd door een zeer droge en warme periode in 2e helft maart, in april en in mei. Daarna kwam er weer regelmatig neerslag met in juni 87 mm, in juli 83 mm en in augustus 140 mm regen. Er trad geen aardappelziekte in deze rassen op, terwijl in juli/augustus 2020 gevoelige rassen op het complex wel aangetast werden. In 2021 was het voorjaar nat met 72 mm regen in april, 93 mm in mei en 69 mm in juni. In de zomer was vooral in augustus nat met 121 mm. regen.

Er is beide jaren op verschillende tijdstippen gerooid, nadat het loof afgestorven of verwijderd was.

Wat waargenomen?

Naast de vroegheid, is de opbrengst waargenomen door per pol het aantal grote knollen te tellen. De kleine aardappelen (kriel) zijn niet in de opbrengst meegenomen. Ook is er geen opbrengst gewogen. In onderstaande tabel zijn, per ras, naast de vroegheid, de gemiddelde gr aantal grote aardappelen per pol vermeld, zowel per jaar als gemiddeld over beide jaren

Tabel 1, Vroegheid en aantal aardappelen per pol per jaar en gemiddelde over 2020 en 2021; demo 'robuuste' aardappelrassen, VTV Zuigerplas Lelystad

Ras	Vroegheid	Grote knollen (aantal per pol) 2020	Grote knollen, (aantal per pol) 2021	gemiddelde beide jaren (aantal per pol)
Alouette	middenlaat	6.2	11.2	8.7
Levante	middenlaat	14.1	11.3	12.7
Twinner	vroeg	4.4	8.6	6.5
Twister	vroeg	6.0	10.1	8.1
Sarpo Mira	laat	8.2	12.5	10.4
Carolus	middenvroeg	12.3	10	11.2

Korte beschrijving per ras (zie ook de foto's per ras)

Alouette.

Al langer bekend ras, middenlaat ras met rode schilkleur en diepgele vleeskleur. Ovale knolvorm. De opbrengst aan grote knollen viel in 2020 met gemiddeld met 6,1 stuks per pol wat tegen wellicht door de droogte. In 2021 was de opbrengst wel op niveau. Vertoonde in 2020 geen en in 2021 wel aardappelziekte op het blad. De knollen bleven ziektevrij na tijdige loofverwijdering. Heeft zich bewezen als een goed consumptie ras, redelijk vastkokend.

Levante.

Middenlaat ras met lichtgele schilkleur en gele vleeskleur. Langwerpige knolvorm. Was in 2020

zeer productief met gemiddeld 14,1 knollen per pol. Ook in 2021 was de opbrengst goed. Vertoonde in 2020 geen en in 2021 wel aardappelziekte op het blad. De knollen bleven ziektevrij na tijdige loofverwijdering. De smaak werd door mede tuinders als goed beoordeeld.

Twinner.

Vroeg ras met lichtgele schilkleur. Ronde knolvorm. Was in 2020 laag productief met maar 4,4 grote knollen per pol. In 2021 was de opbrengst bijna 2 keer zo groot, maar nog laag vergeleken met de andere rassen. Door het vroege afsterven van het loof toonde dit ras zowel in 2020 als in 2021 geen aardappelziekte op het blad. Ook de knollen waren vrij van aardappelziekte. Goede consumptiekwaliteit.

Twister.

Vroeg ras met lichtgele schilkleur. Ronde knolvorm. Had in 2020 met gemiddeld 6 grote knollen per pol een lage opbrengst. In 2021 was de opbrengst met gemiddeld 10,1 knol per pol op niveau. Door het vroege afsterven van het loof toonde dit ras zowel in 2020 als in 2021 *geen* aardappelziekte op het blad. Ook de knollen waren vrij van aardappelziekte. Goede consumptiekwaliteit.

Sarpo Mira.

Laat ras ras met lichtrode schilkleur en vrij witte vleeskleur. Langwerpige, bonkige knolvorm. Kan bij uitgroei zeer grote knollen vormen. Had een goed opbrengst met 8,2 grote knollen per pol in 2020 en 12,5 knollen per pol. Door de grote knollen was Sarpo Mira qua kilo's het meest productief. Dit ras toonde zowel in 2020 als in 2021 *geen* aardappelziekte op het blad. Ook de knollen waren vrij van aardappelziekte. Goede consumptiekwaliteit, zeer geschikt als patataardappel.

Carolus.

Middenlaat ras met lichtgele schilkleur en kenmerkende lichtrode ogen (pitplekken). Heeft een gele vleeskleur en ronde knolvorm. Was beide jaren goed productief in deze demo met gemiddeld 11,2 knollen per pol. Vertoonde in 2020 *geen* en in 2021 *wel* aardappelziekte op het blad. De knollen waren ziektevrij na tijdige loofverwijdering.

Kruimige aardappel, gebruikt veel water nodig bij het koken. De zeer grote knollen vertoonden in 2019 en 2020 inwendige bruinverkleuring. Dus niet te groot oogsten.

De meeste van deze rassen zijn te bestellen bij Jasper Bootsma, email: jasperbosbouw@gmail.com

Kees van Wijk, 31 jan 2022

Figuur 1 t/m 6. Afbeeldingen van de geteste rassen.

